

Nagumodellen – Hur tänkte vi? Vad hände sen?

Mona Hemmer

STRANDBOTIDEN

När ca 100 flyktingar anlände till hotell Strandbo hösten 2015 hade vi i Nagu på förhand beslutat att ju bättre vi tar emot dem desto bättre kommer det att gå. Vi beslöt att kalla dem **Strandboarna** inte flyktingarna och att alltid hälsa på dem när vi möts på byn.

En **facebookgrupp bildades Nagu Röda Kors/Flyktingvänner** för koordinering av information och aktiviteter mellan personalen på Strandbo och frivilliga.

Två unga kvinnor satte på egen hand i gång en **volontärverksamhet**. De kontaktade föreningar, meborgarinstitut och andra för att höra sig för om ledarna kunde tänka sig att ta in några strandboare i gymnastikgruppen, zumban, fotbollsklubben, målnings/stickkursen. Samtidigt efterlyste man via Facebookgruppen personer som kunde ledsaga dem till aktiviteterna de första gångerna.

En grupp konstnärer startade en **konstklubb för de unga**.

Det ordnades **vänkaféer** där nagubor och strandboare umgicks med varandra under otvungna förhållanden, ofta med hjälp av googletranslators. Inga direkta vänfamiljer bildades - vänskapsbanden upp stod på naturlig väg.

Språkundervisning i finska startade i ett tidigt skede- flera frivilliga ställde upp som medhjälpare för att klara av den heterogena gruppen. Tack vare den tidiga språkundervisningen stärktes den direkta kommunikationen mellan strandboare och nagubor.

Det ordnades **loppmarknader** där strandboarna fick förse sig med sådant de behövde. En viss tendens att hamstra.

Skolan ordnade en mångkulturell klubb där nagubarnen tillsammans med strandbobarnen, lekte, musicerade och lagade mat tillsammans. Den egna matkulturen är viktig. **Familjerna fick gruppvís tillsammans med några nagubor laga egna måltider i skolans undervisningskök.** Strandboarna ordnade en irakisk och en afgansk middag för allmänheten på en av krogarna i byn.

Församlingens insatser: se skilt dokument

Ungdomslokalen LYAN Ungdomsledarna fick fullt upp med att förklara regler när båda vuxna och unga strömmade in. En av tonåringarna ,som i dag bor kvar ,förklarar hur viktigt det var för honom att lära sig regler och förhållningssätt.

Man försökte aktivt få in strandboare i **yrkespraktik**, på den lokala bilverkstaden, i butikerna, i byggarbete och på restaurang.

Volontärverksamheten upplevdes som meningsfull av dem som medverkade, det stärkte gemenskapen mellan nagubor som kanske inte tidigare samverkat För Röda Korset blev frivilligverksamheten en oerhört viktig resurs.

Vad är då NAGUMODELLEN. Det var den engelska dokumentärfotografen Giles Duley som myntade begreppet The Model of Nagu när han besökte Strandbo. *Modellen bygger på existerande strukturer, det skapades ingen ny förening för flyktingverksamheten. Ett grundelement är att både nagubor och strandboarna agerade tillsammans, upplevde och gjorde saker tillsammans.* En fördel är att Nagu är ett litet samhälle där man inte försvinner och blir osynlig i mängden. Innan Strandbo stängdes som flyktingförläggning ordnade strandboarna för naguborna en strålande avskedsfest med program och mat . Det var mycket viktigt för dem att kunna bjuda oss på en fest.

HYRESPROJEKTET

Nynaguborna

Förläggningen i Strandbo stängdes i april 2016. Migri sände familjer åt olika håll utan att ta speciellt hänsyn till vänskapsband. Sorgen var stor och många önskade stanna kvar. En av vår unga fantastiska unga kvinnor lyckades då ordnade fram bostäder inklusive finansiering för 8 familjer på sammanlagt omkring 25 irakier. Strandboarna blev nu nynaguborna .

Hyresprojektet var ett enormt projekt som administrerades av Nagu Röda kors med en grupp aktiva stödpersoner . Det fanns ingen manual att följa, vi fick pröva oss fram. Det första halvåret fanns det några större sponsorer , men sedan kom resurserna enbart från ett hundratal frivilliga som betalade in en månatlig summa till Nagu Röda kors. Två bostäder administrerades av församlingen. Avsikten var att detta projekt skulle pågå ca 6 månader tills nynaguborna skulle få sina besked av Migri. I praktiken drog det ut till ett och ett halvt år.

Under denna tid kom nynaguborna att integreras på ett helt annat sätt än om de hade bott i förläggningar . Några av dem blev anställda i riktigt lönearbete, några fick praktikjobb. Under sommaren och turistsäsongen, då det är lätt att få tillfälliga jobb i Nagu, fick varje familj bidra med en del av hyresutgifterna. Det kändes viktigt att lära dem att allting inte fås gratis.

Arbete- lönearbete kontra mottagningspenning- Vi ville ju att nynaguborna skulle arbeta lagenligt med skattebok, men hade svårt att förklara hur lönen äter upp av hela familjens mottagningspenning. När man lyfter utkomststöd beaktas boendekostnader som en nettoutgift. Myndigheterna påpekar att mottagningspenningen följer samma principer som utkomststödet, med undantag för boendekostnader . När löneinkomsterna för en asylsökande ,som bor privat, avvägs mot mottagningspenningen får man inte i beräkningarna ta med utgifter för hyra ,el, vatten eller försäkringar som nettoutgifter. Reskostnader beaktas dock. En asylsökande som inte bor i en mottagningscentral och som själv bekostar sitt boende genom lönearbete innebär en ekonomisk inbesparing för staten. **DÄRFÖR VORE DET VIKTIGT ATT BESTÄMMELSERNA GÄLLANDE NETTOUTGIFTER VID AVVÄGNING AV LÖNEINKOMSTER MOT MOTTAGNINGSPENNING SKULLE ÄNDRAS SÅ ATT DE ÄVEN OMFATTAR DEN ASYLSÖKANDES EGNA KOSTNADER FÖR PRIVAT BOENDE.**

Ett annat konkret problem är TE centralernas **behovsprövning av arbetskraft**. Samma kriterier gäller över hela regionen från Nystad till den yttre skärgården.

Nynagubarnen fick fortsätta att åka buss till skolan i Pargas, två flickor fick gå i finsk förskola i Nagu och treåriga Diana fick komma in på **dagis** efter en lång och besvärlig process. Alla var ense om att Diana, som enbart hade sin far, hade ett strakt behov av dagis, men det finns ingen förpliktelse för kommunen att ordna dagis för ett asylsökande barn som saknar socialskyddssignum. Tack vare god vilja ordnades det slutligen en dagisplats åt henne och det har haft en oerhört stort betydelse för flickans utveckling socialt, språkligt och motoriskt .

Sex barnfamiljer inväntade sina asylbeslut i Nagu- Alla fick sist och slutligen positiva beslut. Det var naturligtvis en oerhörd glädje för dem och oss och det ordnades fest på fest på fest där nästan hela bygemenskapen deltog.

VAD HÄNDE SEN

I dag bor tre irakiska familjer kvar i Nagu. De övriga har flyttat till Pargas eller St. Karins för att komma närmare skolor och utbildning.

De som finns kvar arbetar aktivt på förbättra sin finska för att sedan komma in i yrkesutbildning och arbetsliv. Barnen talar flytande finska och börjar också lära sig svenska av sina nagukamrater. Många föreningar hjälper dem genom att samla ihop pengar till sådant som är för dyrt för familjerna och kan bidra till integrationen; kurser för barn och ungdomar, organiserade resor eller läger.

Starka vänskapsband har knutits mellan de irakiska familjerna och naguborna. Vi träffas och umgås, ger varandra råd om matlagning, diskuterar trädgård och barnuppfostran eller politik. Flyktingmottagandet blev ingen parentes, vårt lilla samhälle har blivit mera mångkulturellt – Det är ett gott samhälle.